

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **A. P.**

skazanego z art. 284 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 listopada 2019 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k., kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 23 listopada 2018 r., sygn. akt V Ka (...), zmieniającego w części wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 7 sierpnia 2018 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego A.P. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy w W. , w sprawie sygn. akt II K (...) uznał A.P. za winnego zarzucanego mu czynu, wyczerpującego znamiona z art. 284 § 2 k.k. i wymierzył mu karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł. Ponadto na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego P. SA kwoty 36 900 zł.

Sąd Okręgowy w L., po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, wyrokiem z 23 listopada 2018 r., w sprawie V Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną karę pozbawienia wolności złagodził do roku, uchylił rozstrzygnięcie o obowiązku naprawienia szkody oraz uchylił rozstrzygnięcie o zasądzonej od oskarżonego opłacie za I instancję. W pozostałej części zaskarżony

wyrok utrzymano w mocy.

Od powyższego wyroku kasację złożył obrońca skazanego A.P. zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, tj.: „art. 4 kpk w zw. z art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów oraz przy pominięciu okoliczności korzystnych dla oskarżonego, tj.:

1. w zakresie zeznań świadka S.K. ustalenie na ich podstawie, że oskarżony działając umyślnie z zamiarem bezpośrednim rozporządził przedmiotem umowy leasingu w nieustalony sposób, co jest sprzeczne z zeznaniami świadka, w których nigdy nie oświadcza on, iż posiada wiedzę o fakcie posiadania i rozporządzenia przyczepą będącą przedmiotem umowy leasingu;
2. w zakresie dokumentu w postaci umowy leasingu ustalenie, iż oskarżony znając zawarte w jej treści zobowiązania do informowania leasingodawcy o kradzieży przedmiotu leasingu nie zgłosił tegoż faktu z uwagi na nieustalone rozporządzenie przez niego przedmiotową przyczepą, podczas gdy oskarżony w swoich wyjaśnieniach wskazuje na motywy swojego działania;
3. nieprzyznanie waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego z uwagi na ocenienie ich jako niekonsekwentnych, pomimo iż są one spójne, niezmiennie w toku postępowania oraz korespondują z pozostałym materiałem dowodowym;
4. nieprzyznanie waloru wiarygodności zeznaniom świadka E.P., pomimo iż zostały złożone przez osobę widzącą przyczepę jako ostatnią ze świadków, a zeznania te nie są sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności z wyjaśnieniami oskarżonego;
5. pominięcie przy ocenie materiału dowodowego okoliczności, iż rozporządzenie przez oskarżonego przedmiotem leasingu spowodowało konsekwencje natury cywilnoprawnej poprzez obowiązek zapłaty kar umownych przekraczających swoją wysokością kilkakrotnie wartość przyczepy, a przy tym faktycznego braku motywu oskarżonego w zarzucanym mu działaniu.”

Skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Rejonowego w W. i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, a ewentualnie o przekazanie sprawy sądowi właściwemu do ponownego rozpoznania”.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Rejonowej w W. wniósł o oddalenie jej jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym, co pozwoliło na jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko orzeczeniu wydanemu przez Sąd odwoławczy. Wobec tego zarzuty sformułowane w kasacji nie mogą być skierowane do wyroku sądu I instancji, a właśnie taka sytuacja zaistniała w tej sprawie. Postępowanie kasacyjne nie może być postępowaniem ponawiającym kontrolę odwoławczą. W toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2017 r., IV KK 276/17). Ponadto, zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k., kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Trzeba też podkreślić, że w kasacji nie może być skutecznie podniesiony zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k., jeżeli sąd odwoławczy nie przeprowadza postępowania dowodowego w sprawie i nie zmienia ustaleń faktycznych, jakie sąd I instancji przyjął za podstawę faktyczną orzeczenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie już wskazywano, że nie jest możliwe stawianie sądowi odwoławczemu zarzutu obrazy art. 4 k.p.k. lub 7 k.p.k. - w takiej jak stwierdzona w tej sprawie sytuacji procesowej, a więc gdy sąd odwoławczy nie poczynił własnych ustaleń faktycznych - bez jednoczesnego sformułowania w kasacji zarzutu naruszenia art. 433 § 1 oraz art. 457 § 3 k.p.k. (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z 14 września 2005 r., sygn. akt IV KK 182/05, OSNwSK 2005, poz. 1663; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2018 r., V KK 456/17; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019 r., V KK 20/18).

W rozpatrywanej sprawie Sąd Okręgowy w L. nie przeprowadzał w instancji odwoławczej nowych dowodów ani nie dokonywał nowych ustaleń faktycznych

dotyczących sprawstwa skazanego A.P.. Trzeba przypomnieć, że Sąd ten utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji w zakresie uznania A.P. za winnego zarzucanego mu czynu. Sąd Odwoławczy zmienił ten wyrok jedynie w zakresie wymiaru kary (obniżając ją do roku pozbawienia wolności) oraz rozstrzygnięć odnoszących się do obowiązku naprawienia szkody oraz opłaty. Dokumenty zaliczone w poczet materiału dowodowego na rozprawie odwoławczej na wniosek obrońcy oskarżonego dotyczyły wyłącznie: wysokości kary umownej spłacanej przez oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego, działalności gospodarczej prowadzonej przez oskarżonego oraz rażącej niewspółmierności kary orzeczonej przez sąd I instancji (k. 550-605; oraz k. 606 *verte* w zakresie zaliczenia tych dokumentów w poczet dowodów). Jak już wskazano, dowody te wpłynęły na uchylenie przez Sąd Odwoławczy rozstrzygnięcia Sądu I instancji o obowiązku naprawienia szkody oraz na obniżenie wymiaru kary.

Wobec tego, że zarzuty sformułowane w kasacji zostały skierowane do orzeczenia Sądu I instancji a nie do wyroku Sądu Odwoławczego, należało je uznać za oczywiście bezzasadne.

Pomimo nietrafności sformułowanych zarzutów kasacyjnych, odczytując ich treść przez pryzmat uzasadnienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia oraz uwzględniając treść art. 118 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy uznał, że celem skarżącego było zakwestionowanie jakości kontroli odwoławczej, jaką Sąd Okręgowy przeprowadził w tej sprawie. Uznając zatem, że zamiarem skarżącego było postawienie zarzutu rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w odniesieniu do wymienionych w kasacji dowodów (choćby nigdzie, także w uzasadnieniu kasacji, skarżący nie wskazuje na naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. lub chociażby art. 457 § 3 k.p.k.), Sąd Najwyższy stwierdza, że również przy tak odczytywanych zarzutach kasacja obrońcy skazanego A.P. jest oczywiście bezzasadna, z następujących powodów.

Zauważyć należy, że obrońca skazanego powielił w kasacji te argumenty, które wysunął już uprzednio w apelacji. W zwyczajnym środku odwoławczym skarżący kwestionował sprawstwo skazanego zarzucając obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. „poprzez uznanie oskarżonego za winnego zarzucanego mu czynu, podczas gdy zebrany w sprawie materiał

dowodowy nie dostarczył danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia.” Ponadto skarżący zarzucił naruszenie art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. w związku z oceną dowodów z wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań świadka E.P., co doprowadziło do błędnego uznania, że przywłaszczył on sobie przedmiot umowy leasingu i rozporządził nim w nieustalony sposób. Do wszystkich tych zarzutów Sąd Okręgowy ustosunkował się w należyty sposób, spełniający zarówno wymogi art. 433 § 2 k.p.k., jak i art. 457 § 3 k.p.k. Treść uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego dowodzi, że zarzut obrazy art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. został rozważony w sposób wnikliwy, z uwzględnieniem, w przeciwieństwie do twierdzeń prezentowanych w apelacji a następnie w kasacji, całokształtu ujawnionych w toku przewodu sądowego okoliczności. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Okręgowy wskazał okoliczności, które, wbrew zarzutom zawartym w apelacji, a następnie powielonym w kasacji, pozwoliły na przypisanie oskarżonemu odpowiedzialności za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. Sąd odwoławczy w sposób czytelny wyjaśnił, dlaczego uznał ocenę zeznań świadków i wyjaśnień oskarżonego, przeprowadzoną przez Sąd I instancji, za prawidłową. W ocenie Sądu Najwyższego kontrola odwoławcza w tym zakresie została przeprowadzona prawidłowo. Nie narusza zasad logiki, wiedzy czy doświadczenia życiowego uznanie wyjaśnień oskarżonego za niekonsekwentne, nielogiczne, będące przejawem przyjętej linii obrony. Przypomnieć w tym miejscu należy, że Sąd I instancji poddał kolejne wyjaśnienia oskarżonego dokładnej i rzetelnej analizie (k. 516). Oskarżony w czasie pierwszego przesłuchania stwierdził: „Zadeklarowałem bankowi, że do wtorku zwrócę samochód a przyczepę oddam trochę później. Tego sprzętu nie ma we Włodawie. Samochód jest za granicą a nie wiem gdzie jest przyczepa na dzień dzisiejszy” (k. 125). Następnie, przesłuchiwany dnia 28 września 2015 r. wyjaśnił: „zwrócę samochód oraz przyczepę” (k. 146). W czasie kolejnego przesłuchania stwierdził: „Nie przywłaszczyłem tych przedmiotów, posiadam je ale nie przywłaszczyłem” (przesłuchanie z 12 października 2015 r. - k. 155). Następnie wyjaśniając w dniu 23 października 2015 r. oskarżony stwierdził: „Przyczepy nie mam i nie wiem gdzie jest” (k. 160). Dopiero w postępowaniu sądowym na rozprawie w dniu 22 lutego 2016 r. oskarżony oświadczył, że przyczepa została mu skradziona (k. 210-212) a kradzież mogła mieć miejsce w 2014 lub 2013 r. Wyjaśniając brak zgłoszenia

kradzieży oskarżony stwierdził: „Żona mi doradzała, żeby poszedł na policję, ale stwierdziłem, że będzie to wyglądało, że zgłaszam kradzież jak bank wypowiedział mi umowę, jakąś śmieszną kradzież” (k. 210). Wobec przytoczonych wyjaśnień oskarżonego w żaden sposób nie można uznać, aby Sąd Okręgowy w L. naruszył prawo - i to w sposób rażący - dzieląc ocenę tych wyjaśnień dokonaną przez Sąd I instancji, jako „pokrętnych i niespójnych”. Sąd Odwoławczy wyjaśnił również, dlaczego depozycje E.P. jako jedyne dowodu (poza ww. wyjaśnieniami), który miał wykluczyć udział A.P. w popełnieniu przestępstwa i potwierdzać wersję z kradzieżą przyczepy, Sąd I instancji słusznie uznał za niewiarygodne. Sąd Okręgowy w L. odniósł się również do zeznań świadka S.K., których oceny obrońca skazanego nie kwestionował w zarzutach apelacji (a jedynie w jej uzasadnieniu), natomiast zarzut naruszenia art. 4 k.p.k. i 7 k.p.k. w odniesieniu do tych depozycji podniósł dopiero w kasacji. Podobną uwagę należy odnieść do zarzutu 1b kasacji, w którym skarżący podważa wnioski wyprowadzone przez Sąd I instancji z dowodu z dokumentu w postaci umowy leasingu. W zarzutach apelacji skarżący nie wskazywał na naruszenie art. 7 k.p.k. w odniesieniu do tego dowodu, uczynił to dopiero w zarzucie kasacyjnym.

W uzasadnieniu kasacji skarżący ponownie kwestionował możliwość przypisania skazanemu zamiaru bezpośredniego przywłaszczenia przyczepy. Wskazywał na kierunkowość tego zamiaru, której, w jego ocenie, nie wykazano w tej sprawie. Argumentował, że „nie sposób znaleźć motywu działania oskarżonego” a ponadto, że „przestępstwo przypisane skazanemu jest znamienne celem, którego treścią jest włączenie rzeczy lub prawa majątkowego do swojego majątku”, co nie miało miejsca w tej sprawie. W tym względzie należy przypomnieć pogląd wyrażony już w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że „nie jest prawdą, iż jednym ze znamion przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. jest definitywne włączenie mienia do majątku sprawcy i tym samym zwiększenia majątku sprawcy o wartość przedmiotowej rzeczy, gdyż w pewnych sytuacjach przy przywłaszczeniu nie dochodzi do powiększenia stanu majątkowego sprawcy poprzez włączenie do niego przywłaszczonej rzeczy. Ma to miejsce np. w wypadku zniszczenia rzeczy, darowania jej innej osobie lub w inny sposób wyzbycia się jej” (postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2014 r., IV KK 96/14; por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2017 r., III KK 198/17).

Trzeba stwierdzić, że odnoszące się do tej kwestii zarzuty, sformułowane w pkt 1a i e kasacji, w rzeczywistości sprawdzają się do podważenia ustaleń faktycznych, ponieważ dotyczą strony podmiotowej (zamiaru) (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2007 r., sygn. akt III KK 280/06), zaś kontrola ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd I instancji nie może być dokonywana w postępowaniu kasacyjnym. Sądy orzekające w sprawie badały występowanie po stronie A.P. zamiaru przywłaszczenia przyczepy będącej przedmiotem leasingu. Odnosząc się do sformułowanego w tym względzie zarzutu apelacji Sąd Okręgowy w L. szczegółowo wyjaśnił (str. 5 - 6 uzasadnienia wyroku), jakie dowody i ustalone na ich podstawie okoliczności wskazywały na istnienie po stronie skazanego zamiaru przywłaszczenia przyczepy. Sąd Najwyższy nie stwierdził, aby - aprobując w tym względzie ustalenia Sądu I instancji - Sąd Okręgowy w L. dopuścił się rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Podsumowując, analiza akt sprawy, w tym przede wszystkim będącego przedmiotem kasacji wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 23 listopada 2018 r., jednoznacznie wskazuje, że kontrola instancyjna przeprowadzona przez ten Sąd była prawidłowa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

as